

Vastuun rajoittaminen

► Pk-yritysten on hallittava vastuitaan kaikin keinoin. Muista, että vastuun rajoittaminen on mahdollista ja sopimusehdoista kannattaa neuvotella. Tämä tietokortti esittelee keskeiset vaikutusmahdollisuudet.

Vaikuta sopimusehtoihin

Pk-yrityksen sopimus- ja kauppakumppanit ovat usein sitä itseään suurempia. Suuret yritykset voivat helposti esim. vaihtaa toimittajaa, joten pienyritykset saattavat liian helposti sitoutua suurempien vaatimuksiin turvatakseen kaupan käynnin sujuvuuden. Pk-yrityksellä on kuitenkin oikeus vaikuttaa tekemiensä sopimusten sisältöön ja ehtoihin. Sopimisen tarkoituksena tulisi aina olla riskien tasapuolisuus ja taloudellinen tasapaino osapuolten välillä. Käytä aina kun mahdollista omaa vastuutasi kohtuullistavia vastuunrajoitusehtoja!

Keskeiset vaikutusmahdollisuudet

- **Älä koskaan sitoudu kohtuuttomiin ehtoihin.** Pieni yritys saattaa joutua toimimaan isomman ehdoilla. Älä kuitenkaan koskaan sitoudu kohtuuttomiin ehtoihin ja vastuisiin vain kaupan käynnin sujuvuuden helpottamiseksi. Pienelläkin yrityksellä on oikeus ehdottaa vastuuta kohtuullistavien sopimusehtojen käyttöä.
- **Selvitä vastuunrajoitusehtojen sisältö aina tarkkaan,** eli mitä haluat vastuunrajoituksella ilmaista ja mitä vastuuta rajoittaa. Ehtolausekkeissa voidaan esimerkiksi määrittellä mahdolliselle korvaukselle yksilöity enimmäismäärä.
- **Varmista, että korvaus on järkevässä suhteessa kauppahintaan.** Korvausmäärä, johon olet sitoutunut ei saa ylittää maksukykyäsi ja määrän on oltava oikeassa suhteessa kaupan kohteena olevan tuotteen tai palvelun hintaan.
- **Varmista, että sopimuksen vastuut ja velvoitteet ovat tasapainossa.** Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa tasapuoliset oikeudet ja velvoitteet sopijapuolten kesken. Kohtuullisuusperiaatteen mukaan vastuut eivät saisi ylittää kaupasta saatavaa hyötyä. Jos esim. alihankkijan kaupasta saama taloudellinen hyöty on pieni, ei hänen vastuunsa saisi olla tätä suurempi.
- **Liitä vastuunrajoituslausekkeet selkeästi ja pätevästi sopimukseen.** Paras tapa on sekä mainita ehdot sopimustekstissä että oheistaa vastuunrajoitusehdot sopimuksen liitteeksi.

- **Ota huomioon mahdolliset lain rajoitukset.** Joskus vastuuta ei voida rajoittaa vastuunrajoitusehdoilla laista johtuen. Esim. kuluttajansuojalain pakottavista säännöksistä ei voida millään ehdoilla ja rajoituksilla poiketa.
- **Tarkista, ettei kyseessä ole yllättävä tai ankarra ehto,** koska sitä tulkitaan ristiriitatapauksissa aina laatijan vahingoksi. Jos omissa sopimuksissasi on ankaria ehtolausekkeitä, tiedota tästä riittävän selkeästi vastapuolelle. Varmista, että molemmat osapuolet ymmärtävät ehdon samoin. Älä epäröi pyytää sopimuslausekkeiltasi lisätietoja tai uutta sopimusneuvottelua.
- **Huomioi ehtojen rajoitukset.** Vastuunrajoitusehdolla ei koskaan voi vapautua kaikesta vastuusta. Ehdot eivät pelasta, jos kyse on esim. tahallisuudesta tai törkeästä tuottamuksesta.
- **Muista, että vastuunrajoituslausekkeet eivät sido ulkopuolista vahingonkärsintää.** Tuotevastuun perusteella ulkopuolinen vahingonkärsijä voi vaatia korvausta joko lopputuotteen tai komponentin valmistajalta vastuunrajoituslausekkeista huolimatta. Vastuun lopullinen jakaminen jää sopimuslausekkeiden kesken soviteltavaksi.
- **Tarkista, onko myyjän vastuuta välillisistä vahingoista rajoitettu.** Määrittele myyjän vastuu vahingoista selkeästi. Välilliset vahingot kannattaa sopimuksella rajata pois yrityksen vastuulta.
- **Huomaa, ettei vastuuvakuutus veny riskin mukana.** Huomaa, että jos sitoudut lain mukaista vastuuta suurempaan vastuuseen, vakuutuksesta ei tätä ylimenevää osaa kateta.

Laatija: Sanna-Mari Krappe, Tukkk. Copyright © 2000 PK-RH -hanke. Työvälinesarjan ovat pääosin rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto ja sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto sekä Työsuojelurahasto. Versio 0.8. 23.8.2000.
Tiedosto: kor-sop-vastuun-rajoittaminen.doc